

Αρ.ΣΕ: 1398-21

08 Ιανουαρίου 2021

Κοινοβουλευτική Επιτροπή
Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών

Δευτέρα, 11 Ιανουαρίου 2021 και ώρα 9.15 π.μ.

9.15 π.μ. Θέμα Β: Ενημέρωση για τη δημιουργία του «Σπιτιού της Γυναίκας» και της γενικότερης στήριξης γυναικών σε κάθε επαρχία.

(Αυτεπάγγελτη εξέταση έπειτα από απόφαση της Κοινοβουλευτικής Επιτροπής Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Ίσων Ευκαιριών μεταξύ Ανδρών και Γυναικών)

(4.2.2019)

(Αρ. Φακ. 23.04.036.029-2019)

(Συνέχιση της συζήτησης)

Αναφορικά με το πιο πάνω θέμα, στις 25 Νοεμβρίου 2020, στα πλαίσια της Παγκόσμιας Ημέρας για την Εξάλειψη της Βίας κατά των Γυναικών, η Υπουργός Εργασίας, Πρόνοιας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων, ανακοίνωσε την έναρξη λειτουργίας του Σπιτιού της Γυναίκας (ΣΤΓ), από την 1^η Δεκεμβρίου 2020.

Συγκεκριμένα, στα πλαίσια της υλοποίησης των υποχρεώσεων που απορρέουν από τη Σύμβαση του Συμβουλίου της Ευρώπης για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας κατά των Γυναικών και της Ενδοοικογενειακής Βίας (Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης), την οποία η Κυπριακή Δημοκρατία κύρωσε με Νόμο τον Νοέμβριο του 2017, το Υπουργικό Συμβούλιο με Απόφαση του, με Αριθμό 88.585 και ημερ. 27/11/2019, ενέκρινε την υλοποίηση της δημιουργίας του ΣΤΓ.

Σύμφωνα με Υπουργική Απόφαση, τα Υπουργεία, Εργασίας, Πρόνοιας & Κοινωνικών Ασφαλίσεων, Δικαιοσύνης & Δημοσίας Τάξεως, και Υγείας, αποτελούν την Ad hoc Υπουργική Επιτροπή που εποπτεύει/ εγκρίνει τις εργασίες της Τεχνικής Επιτροπής της οποίας προεδρεύει η Συμβουλευτική Επιτροπή για την Πρόληψη και Καταπολέμηση της Βίας στην Οικογένεια που είναι και ο διορισμένος Συντονιστής όλων των ενεργειών για την υλοποίηση του εν λόγω Έργου.

Σημειώνεται ότι, η διαχείριση του ΣΤΓ ανατέθηκε στο Σύνδεσμο για την Πρόληψη και Αντιμετώπιση της Βίας στην Οικογένεια (ΣΠΑΒΟ), μέσα από διαδικασία προσφορών.

Το ΣΤΓ λειτουργεί ως ένα διεπιστημονικό κέντρο, φιλικό προς τα θύματα βίας, όπου επαγγελματίες από διάφορες ειδικότητες και Κρατικοί Λειτουργοί, όπως Κλινικοί Ψυχολόγοι, Κοινωνικοί Λειτουργοί, ειδικά εκπαιδευμένα μέλη της Αστυνομίας, κ.ά., εργάζονται κάτω από την ίδια στέγη/ δομή με σκοπό την παροχή προστασίας και εξειδικευμένης στήριξης στα θύματα βίας.

Το ΣΤΓ παρέχει τις ακόλουθες υπηρεσίες σε γυναίκες και κορίτσια (κάτω των 18 ετών) θύματα βίας, καθώς και στα εξαρτώμενα τέκνα τους, χωρίς καμία διάκριση, συμπεριλαμβανομένων γυναικών μεταναστριών ή προσφύγων ανεξαρτήτως της μεταναστευτικής ή προσφυγικής τους κατάστασης και ιδιότητας, ως ακολούθως :

- Λήψη μέτρων (που αφορούν το θύμα αλλά και το δράστη) για την άμεση προστασία/ ασφάλεια του θύματος και των εξαρτωμένων της.
- Άμεση/ βραχεία ψυχολογική στήριξη και ενδεχόμενη παραπομπή στις Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (ΟΚΥΠΥ)/ ΜΚΟ για μακροπρόθεσμη παρακολούθηση και θεραπεία.
- Κοινωνικο-οικονομική στήριξη (πρόσβαση σε επιδόματα, στέγαση, υπηρεσίες φροντίδας, παραπομπή σε υπηρεσίες επανένταξης στην αγορά εργασίας - π.χ. ΑνΑΔ, Γραφείο Εργασίας).
- Ιατρική εξέταση για σωματική και σεξουαλική κακοποίηση και ενδεχόμενη παραπομπή σε ειδικούς ιατρούς του ΓεΣΥ για μακροχρόνια θεραπεία και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.
- Λήψη κατάθεσης του θύματος, καθώς και οπτικογραφημένης κατάθεσης από την Αστυνομία σε συνεργασία με τους αρμόδιους τοπικούς Αστυνομικούς Σταθμούς και το ΤΑΕ.
- Υπηρεσίες παραπομπής ή/και συνοδείας – όποτε αυτό απαιτείται – σε χώρους φιλοξενίας, στην Αστυνομία, στο Δικαστήριο, σε Νοσοκομεία, Υπηρεσίες Ψυχικής Υγείας (ΟΚΥΠΥ), στις ΥΚΕ, στην Υπηρεσία Διαχείρισης Επιδομάτων Πρόνοιας, σε φορείς στήριξης και προστασίας παιδιών κτλ.
- Νομικές υπηρεσίες (από τη Νομική Υπηρεσία, καθώς και ιδιώτες δικηγόρους).
- Σε περίπτωση σεξουαλικής κακοποίησης ανηλίκου γίνεται συνδιαχείριση με το Σπίτι του Παιδιού.

Η διυπηρεσιακή διαχείριση (case co-management) αποτελεί το βασικό στοιχείο λειτουργίας του ΣΤΓ, όπου ουσιαστικά μετουσιώνει στην πράξη την προσέγγιση/ φιλοσοφία “one stop shop”, σύμφωνα με την οποία όλες οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες συσχετίζονται και συντονίζονται κάτω από την ίδια στέγη, με στόχο την αποτελεσματική διαχείριση των περιπτώσεων.

Η προσέγγιση του ΣΤΓ βασίζεται στο μοντέλο Family Justice Centre, όπου το συμφέρον του παιδιού και το συμφέρον της μητέρας ταυτίζονται, αφού μητέρα και εξαρτώμενα, στις πλείστες περιπτώσεις, βιώνουν τον ίδιο βαθμό επικινδυνότητας της βίας. Το ΣΤΓ λαμβάνει υπόψη τις ανάγκες ασφάλειας τόσο των γυναικών όσο και των παιδιών τους, παρέχοντας ολοκληρωμένες παρεμβάσεις με στόχο την ενδυνάμωση της μητέρας αλλά και τη διασφάλιση της σχέσης της με τα παιδιά της. Μητέρα και εξαρτώμενα, λαμβάνουν τις αρχικές υπηρεσίες στο ΣΤΓ, ώστε να αποφεύγεται ο διαχωρισμός τους και κατ’ επέκταση η περαιτέρω επαναθυματοποίησή τους.

Επιπρόσθετα, η Σύμβαση της Κωνσταντινούπολης, σύμφωνα με τα άρθρα 22, 23 και 26, απαιτεί την παροχή εξειδικευμένης στήριξης σε παιδιά. Προς ικανοποίηση και συμμόρφωση στα εν λόγω άρθρα, το ΣΤΓ προνοεί την παρουσία Συνηγόρου του Παιδιού (Child’s Advocate), η οποία είναι υπεύθυνη για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του παιδιού σε όλες τις διαδικασίες του ΣΤΓ.

Το ΣΤΓ, αποφασίστηκε όπως λειτουργήσει σε φάσεις, μέχρι να φτάσει την πλήρη λειτουργία του. Στην Ά Φάση έχουν ολοκληρωθεί τα ακόλουθα:

- Ανεύρεση και ανακαίνιση του οικήματος σύμφωνα με τις σχετικές προδιαγραφές.
- Πρόσληψη του προσωπικού και ολοκλήρωση της βασικής τους εκπαίδευσης μέχρι τις 26/11/2020.
- Εξασφάλιση της παρουσίας της Αστυνομίας στο ΣΤΓ με 11-μελές Κλιμάκιο Βίας στην Οικογένεια από το ΤΑΕ Λευκωσίας.
- Τοποθέτηση Λειτουργού Κοινωνικών Υπηρεσιών από τις Υπηρεσίες Κοινωνικής Ευημερίας.
- Ανάπτυξη εσωτερικών πρωτοκόλλων και εργαλείων.

Στην Ά Φάση, το ΣΤΓ λειτουργεί με παραπομπές από Αστυνομία, ΥΚΕ και ΣΠΑΒΟ. Όταν το ΣΤΓ φτάσει στην πλήρη λειτουργία του, τότε θα επιτρέπεται σε περισσότερες υπηρεσίες να παραπέμπουν.

Αναφορικά με την ιατρική εξέταση, στην Α Φάση, όλα τα περιστατικά εξυπηρετούνται από τις Πρώτες Βοήθειες, κατόπιν συνοδείας λειτουργού της Ομάδας Άμεσης Παρέμβασης του ΣτΓ. Λόγω του ότι το ΣτΓ καλείται να διαχειριστεί και επείγοντα περιστατικά υψηλής επικινδυνότητας, χρειάζεται αρκετή μελέτη και οργάνωση, αναφορικά με την ιατρική εξέταση που θα διεξάγεται μέσα στο ΣτΓ (ετοιμασία διαδικασιών, διαχωρισμός επειγόντων περιστατικών, πρόσληψη νοσηλευτικού προσωπικού, δημιουργία λιστών ιατρικών ειδικοτήτων, παραλαβή πλήρους ιατρικού εξοπλισμού, λήψη μέτρων COVID-19, κ.λ.π.).

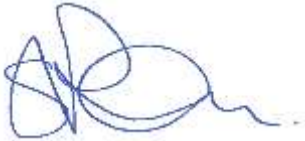
Στη Β' Φάση λειτουργίας του ΣτΓ, η ιατρική εξέταση των θυμάτων θα διεξάγεται μέσα στο ΣτΓ, θα ολοκληρωθεί η διαδικασία της τοποθέτησης Κλινικού Ψυχολόγου των Υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας, και θα έχουμε την έναρξη λειτουργίας της Διυπηρεσιακής Ομάδας.

Αξίζει να τονιστεί ότι, το ΣτΓ στην παρούσα φάση λειτουργεί σε πιλοτική βάση, εξυπηρετώντας περιστατικά της επαρχίας Λευκωσίας. Ωστόσο, παγκύπρια η εξυπηρέτηση γίνεται μέσα από τους Χώρους Φιλοξενίας που υπάρχουν στις άλλες επαρχίες και υπάγονται στον ΣΠΑΒΟ που είναι και ο Διαχειριστής του ΣτΓ. Όταν το ΣτΓ φτάσει στην πλήρη λειτουργία του και αξιολογηθεί, τότε θα παρθούν και οι ανάλογες πολιτικές αποφάσεις για την επέκταση του μοντέλου παγκύπρια. Διευκρινίζεται ότι το ΣτΓ δεν αντικαθιστά τις εμπλεκόμενες υπηρεσίες αλλά έρχεται να ενισχύσει το έργο τους μέσα από μια νέα δομή εντατικής εξειδικευμένης διυπηρεσιακής διαχείρισης. Εννοείται ότι για τις υπόλοιπες επαρχίες ισχύουν οι υφιστάμενες διατμηματικές διαδικασίες διαχείρισης περιστατικών βίας.

Η Τεχνική Επιτροπή του ΣτΓ της οποίας προεδρεύει η ΣΕΠΚΒΟ ως ο διορισμένος Συντονιστής του Έργου, έχει ετοιμάσει τις Διαδικασίες της Α Φάσης οι οποίες ήδη βρίσκονται υπό πιλοτική εφαρμογή εδώ και 1 μήνα, δηλαδή από την ημέρα έναρξης λειτουργίας του ΣτΓ. Στην παρούσα φάση, η ανατροφοδότηση που λαμβάνουμε από τους επαγγελματίες του ΣτΓ, αυτό τον 1 μήνα λειτουργίας, είναι εξαιρετικά σημαντική ώστε να χτιστούν σωστά οι Διαδικασίες, μέσα από τη νέα αυτή πρακτική εμπειρία και γνώση που λαμβάνουμε.

Ως εκ τούτου, είναι πολύ νωρίς για οποιαδήποτε ενημέρωση ή εξαγωγή συμπερασμάτων για τον τρόπο λειτουργίας του ΣτΓ. Είναι μια νέα, πρωτοποριακή, υβριδική δομή που υλοποιήθηκε ουσιαστικά σε διάστημα μόλις 11 μηνών. Κυβερνητικοί και ιδιώτες επαγγελματίες από διαφορετικές ειδικότητες, καλούνται να δουλέψουν κάτω από την ίδια στέγη για ένα τόσο πολύπλοκο με υψηλού βαθμού επικινδυνότητας θέμα, όπως αυτό της βίας κατά των γυναικών. Χρειάζεται λοιπόν χρόνος να κατανοηθεί το μοντέλο απ' όλους τους εμπλεκόμενους ώστε να το εφαρμόσουν αποτελεσματικά στην πράξη.

Στόχος όλων των εμπλεκόμενων συνεργατών είναι η ασφαλής και αποτελεσματική λειτουργία του Σπιτιού της Γυναίκας με απώτερο σκοπό τη βέλτιστη εξυπηρέτηση των γυναικών θυμάτων βίας και των εξαρτωμένων τους.

Σουσάνα Παύλου

Πρόεδρος Συμβουλευτικής Επιτροπής

Πρόληψης και Καταπολέμησης της Βίας στην Οικογένεια (ΣΕΠΚΒΟ)